ՓԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԻ 1864.
Ն՝ 81.

ՎԱՐԱԳԱՅՐ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՄԻՍՐԱՅԻ ԻՐԹԷՍԻ • ԱՊՐԻԼ 11.
Ն՝ 81

Ղազէթամզ հաֆթատա պիր տէֆա օլարագ, ճիւմա իրթէսի կիւնլէրի նէշր օլունուր։

Ալթը այլողը բէշնան 60 ղուրուշ տուր։

Պիր նիւսխէսի 3 ղուրուշ տուր։

Միւշթերիտէն հիչ պիր եէր իչին, հիչ պիր փարա բօսթա փարասը մանթուպ օլունմազ։

—o—

Միւշթերի եազըմայա խսթէք իտէն զամթար, եա վէզիր խանընտա 17 նիւմէրօլու թապխանէմիզէ, վէ եախօտ Վարագճը խանընտա իւսթ գաթտա 1 նիւմէրօլու օտատա քէնտի ատամըմզա, արզուլէէ բինի պէյանէ հիմմէթ իլէմէլի տիրլէր։

Ղազէթամզա տախի իրսալ օլունան մէքթուպլարըն իւսթլէրի, եա քէնտիմիզէ վէ եատա միւէզ զիմզ պուլունան Պ. Միրիճան Յօղամամճեանա խթապէն եազըմալը տըր։

Իլանաթըն պիր սաթրը իլգ տէֆա իչին, ղուրուշ 3

Իքինճի տէֆա իչին 2

Իւչիւնճիւ տէֆա իչին . . . 1

Ուզուն պահսլար իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր։

—o—

ՄԷՄՈՒՐԻՆ

ԻԶՄԻՐ. Տիգրան Աղա Գարագաշեան։
ԻԶՄԻՏ. Մ Յակոբ Աղա Նազարէթեան։
ՊՐՈՒՍԱ. Թէոֆիլէ Աղա Գալիճեան։
ԷՏԻՐՆԷ. Թորոս Աղա Յովհաննէսեան։
ԹՐԱՊԶՈՒՆ. Վարդան Աղա Խաչեան։
ԳԱՅՍԷՐԻՅԷ. Գէորգ Աղա Փըլճճեան։
ՀԱԼԷՊ. Յովհաննէս Աղա Քիւրքճեանօֆ։
ԱՏԱՆԱ. Հաճի Յակոբ Աղա Ուրֆալեան։
ՄԱՆՉԷՍԹԷՐ. Խաչիկ աղա Սինանեան
ԹԷՐՍՈՒՍ Գրիգոր Աղա Մելքոնեան։
ԹՈԳԱՏ. Հաճի Աւետիս Աղա Արսլանեան։
ԵՕԶՂԱՏ. Գասպար Աղա Տէր Յովհաննէսեան։
ԱՄԱՍԻԱ. Բարսեղ Աղա Կիւմիւշեան։
ԱՓԻՇՕՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ. Հաճի Մկրտիչ աղա Թօրալեան։
ՄԱՐԱՇ. Հաճի Տէվլէթ աղա Զօրզանեան։
ԹԷՔԻՐՏԱՂ. Հայրենասիրաց Ընկերութիւն։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՅՈՒՐՈՊԱ

Պիզ Լյոնիրնէ հագգընտա, արալըգ ապալըգ մէտհ ու սէնալէր օգուտագ իպպալինէ նայիլ օլմուշուզտուր։

Ընատօլ գրթասընտա Իզմիր, վէ Ռումիլի գրթասընտա տախի Լյոնիրնէէքի միլէթտաշլարըմըզ, պաշգա եէրլէրինքիւ նիսպէթլէ, միլէթճէ իսլահաթ վէ շէվգ ու ղայրէթ զընընտա, պիլա միւտահէնէ սէօյլէտիկիմիզ թագտիրտէ, հագգգաթէն մէտհ ու սիթայիշէ շայան տէրէճէտէ պուլունմագտէ տիրլէր։

Լյոնիրնէտէն պուրայա պիր թաղական խորհուրդ միհիւրիւ սիբարը օլունմուշ իտի, էթրաֆը էրմենիճէ, վէ օրթասը սիւլիւս եազըսը իլէ թէմիզ թիւրքճէ օլտուզուն թագտիրտէ, միլէթիմիզէ շէրէֆպախշ պուլունան Մկրտիչ աղա Պէնտէրեան էհլի հիւնէր զաթըն մարիֆէթիյլէ գազըլմըշ օլմազին, պու կիւն եարըն կէօնտէրիլէճէէք տիր։

Պուրաճըգտա շու միհիւր պահսընը իթմէմիզտէն պաշլըճա միւրատ օրթա եէրինտէ թիւրքճէսի տախի պուլունմասընը անլաթմագ տըր, վէ պիզճէ շու ուսուլ բէք միւնասիպ վէ ֆայտէլի տախի իալն տէյիլ տիր։ Վէ զանն իտէրիզ քի, Ս. Խաչըն թաղական խորհուրդու, ուսուլի մէզպուրուն իճրայէ կէլմէսինէ սէպէպի էվվէլ օլմուշ տուր։

Լյոնիրնէտէն պիրտէ Վաւերագիր թապ օլունմասընընն սիբարիշ օլունմուշ պիլտիրմիշ իտիք, վէ ումարըզ քի, օլ խուսուսուն տախի հիւնի իճրասընա նազ վագրթտան մուվաֆֆագ օլունուր։

Լսթանպօլ հալեա թօսպաղը կիպի, տէպէլենմէքտէ՞ պուլունսուն . . ։

Պու տէֆա Լյոնիրնէտէն մէսէրրէթ պախշա պիր հավատս տահա ալմըշըզտըր, շէյլէ քի, մահէլլի մէզպուր մէքթէպի շիմտիյէ գատար էսկի պաթըլ, վէ ֆայիտէսիզ, վէ եախօտ աճրնաճագ հալտէ պուլունմասը ճիհէթիյլէ, վագրթ վագրթ իսլահը միւրատ վէ թէզէքքիւր օլունմուշ իսէտ, հէր աղաճ վագթինտէ մէյլի վէրէպիլէճէկինտէն, շիմտիյէ գատար հէր նասըլ իսէ . . . մուվաֆֆագ օլունամամըզ իքէն, էվվէլքի ղայրէթլէր իւզէրինէ, պու տէֆաքի թաղական խորհուրդուն շէվգ ու ղայրէթի տախի իլավէ օլունմասըյլա, շու միւրատը խայրխահինին պու տէֆա գուվվէտէն ֆիյիլէ կէթիրիլմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

Պիլա թէքէպպիր, լաքին իֆթիխարէն պէյան իտէրիզ, Լյոնիրնէտէ միլէթ վէ քիթապէթ ղայրէթի չէքմէքլէ մէզլուճ պուլունան զաթլարըն, պիր գաթ տախի, Ս. սարը Դայսերիյէ նամ ըիսալէյի աճիզանէմիզ գըրատթիյլէ թէրղիպ ու թէշվիգ օլունտուգլարըն։

Մէզպուրթաղական խորհուրդ էմրիպասիրէթէ բիայէթ պիրլէ, էվվէլքի պիհուտ ուսուլլէրին տէֆիյլէ, եէրինէ եէնի վէ միւֆիտ ուսուլլվէ ատէթլէրին վազնա գարար վէրէրէք, էվվէլա քիւչիք չօճուգլարըն օգումասընը նիզամընա զայմայը տիւշիւնմիշ վէ չօճուգլարըն էրմէնիճէ պիլմէտիքլէրի սէպէպինտէն, պիր թիւրքճէ քրական վէ արգասընտան տախի, հէմ իպարէյէ ալըշմալարը, վէ հէմտէ էրմէնիճէ լիսանէ պիր պաշանկրճ իթմիշ օլմալարը նիյէթիյլէ, աշխարհբաստ լիսան իւզրէ, վէ ծինն ու հալէրինէ մուվաֆֆագ սուրէթտէ պիր քիթապ վէրիլմէսինէ, վէ շու միւրատըն հուսուլի իչին տախի, շիմտիքի հալ։ Մինասեան թապխանէսինտէ թապ օլունմուշ վէ եախօտ Վարագճը խանընտա իւսթ գաթտա 1 նիւմէրօլու օտատա քէնտի ատամըմզա, արզուլէէ բինի պէյանէ հիմմէթ իլէմէլի տիրլէր։

Ղազէթամզա տախի իրսալ օլունան մէքթուպլարըն իւսթլէրի, եա քէնտիմիզէ վէ եատա միւէզ զիմզ պուլունան Պ. Միրիճան Յօղամամճեանա խթապէն եազըմալը տըր։

Իլանաթըն պիր սաթրը իլգ տէֆա իչին, ղուրուշ 3

Իքինճի տէֆա իչին 2

Իւչիւնճիւ տէֆա իչին . . . 1

Ուզուն պահսլար իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր։

—o—

ՄԷՄՈՒՐԻՆ

ԻԶՄԻՐ. Տիգրան Աղա Գարագաշեան։
ԻԶՄԻՏ. Մ Յակոբ Աղա Նազարէթեան։
ՊՐՈՒՍԱ. Թէոֆիլէ Աղա Գալիճեան։
ԷՏԻՐՆԷ. Թորոս Աղա Յովհաննէսեան։
ԹՐԱՊԶՈՒՆ. Վարդան Աղա Խաչեան։
ԳԱՅՍԷՐԻՅԷ. Գէորգ Աղա Փըլճճեան։
ՀԱԼԷՊ. Յովհաննէս Աղա Քիւրքճեանօֆ։
ԱՏԱՆԱ. Հաճի Յակոբ Աղա Ուրֆալեան։
ՄԱՆՉԷՍԹԷՐ. Խաչիկ աղա Սինանեան
ԹԷՐՍՈՒՍ Գրիգոր Աղա Մելքոնեան։
ԹՈԳԱՏ. Հաճի Աւետիս Աղա Արսլանեան։
ԵՕԶՂԱՏ. Գասպար Աղա Տէր Յովհաննէսեան։
ԱՄԱՍԻԱ. Բարսեղ Աղա Կիւմիւշեան։
ԱՓԻՇՕՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ. Հաճի Մկրտիչ աղա Թօրալեան։
ՄԱՐԱՇ. Հաճի Տէվլէթ աղա Զօրզանեան։
ԹԷՔԻՐՏԱՂ. Հայրենասիրաց Ընկերութիւն։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՅՈՒՐՈՊԱ

Պիզ Լյոնիրնէ հագգընտա, արալըգ ապալըգ մէտհ ու սէնալէր օգուտագ իպպալինէ նայիլ օլմուշուզտուր։

Ընատօլ գրթասընտա Իզմիր, վէ Ռումիլի գրթասընտա տախի Լյոնիրնէէքի միլէթտաշլարըմըզ, պաշգա եէրլէրինքիւ նիսպէթլէ, միլէթճէ իսլահաթ վէ շէվգ ու ղայրէթի զընընտա, պիլա միւտահէնէ սէօյլէտիկիմիզ թագտիրտէ, հագգգաթէն մէտհ ու սիթայիշէ շայան տէրէճէտէ պուլունմագտէ տիրլէր։

Լյոնիրնէտէն պուրայա պիր թաղական խորհուրդ միհիւրիւ սիբարը օլունմուշ իտի, էթրաֆը էրմենիճէ, վէ օրթասը սիւլիւս եազըսը իլէ թէմիզ թիւրքճէ օլտուզուն թագտիրտէ, միլէթիմիզէ շէրէֆպախշ պուլունան Մկրտիչ աղա Պէնտէրեան էհլի հիւնէր զաթըն մարիֆէթիյլէ գազըլմըշ օլմազին, պու կիւն եարըն կէօնտէրիլէճէէք տիր։

Պուրաճըգտա շու միհիւր պահսընը իթմէմիզտէն պաշլըճա միւրատ օրթա եէրինտէ թիւրքճէսի տախի պուլունմասընը անլաթմագ տըր, վէ պիզճէ շու ուսուլ բէք միւնասիպ վէ ֆայտէլի տախի իալն տէյիլ տիր։ Վէ զանն իտէրիզ քի, Ս. Խաչըն թաղական խորհուրդու, ուսուլի մէզպուրուն իճրայէ կէլմէսինէ սէպէպի էվվէլ օլմուշ տուր։

Լյոնիրնէտէն պիրտէ Վաւերագիր թապ օլունմասընընն սիբարիշ օլունմուշ պիլտիրմիշ իտիք, վէ ումարըզ քի, օլ խուսուսուն տախի հիւնի իճրասընա նազ վագրթտան մուվաֆֆագ օլունուր։

Լսթանպօլ հալեա թօսպաղը կիպի, տէպէլենմէքտէ՞ պուլունսուն . . ։

Պու տէֆա Լյոնիրնէտէն մէսէրրէթ պախշա պիր հավատս տահա ալմըշըզտըր, շէյլէ քի, մահէլլի մէզպուր մէքթէպի շիմտիյէ գատար էսկի պաթըլ, վէ ֆայիտէսիզ, վէ եախօտ աճրնաճագ հալտէ պուլունմասը ճիհէթիյլէ, վագրթ վագրթ իսլահը միւրատ վէ թէզէքքիւր օլունմուշ իսէտ, հէր աղաճ վագթինտէ մէյլի վէրէպիլէճէկինտէն, շիմտիյէ գատար հէր նասըլ իսէ . . . մուվաֆֆագ օլունամամըզ իքէն, էվվէլքի ղայրէթլէր իւզէրինէ, պու տէֆաքի թաղական խորհուրդուն շէվգ ու ղայրէթի տախի իլավէ օլունմասըյլա, շու միւրատը խայրխահինին պու տէֆա գուվվէտէն ֆիյիլէ կէթիրիլմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

Պիլա թէքէպպիր, լաքին իֆթիխարէն պէյան իտէրիզ, Լյոնիրնէտէ միլէթ վէ քիթապէթ ղայրէթի չէքմէքլէ մէզլուճ պուլունան զաթլարըն, պիր գաթ տախի, Ս. սարը Դայսերիյէ նամ ըիսալէյի աճիզանէմիզ գըրատթիյլէ թէրղիպ ու թէշվիգ օլունտուգլարըն։

Մէզպուրթաղական խորհուրդ էմրիպասիրէթէ բիայէթ պիրլէ, էվվէլքի պիհուտ ուսուլլէրին տէֆիյլէ, եէրինէ եէնի վէ միւֆիտ ուսուլլվէ ատէթլէրին վազնա գարար վէրէրէք, էվվէլա քիւչիք չօճուգլարըն օգումասընը նիզամընա զայմայը տիւշիւնմիշ վէ չօճուգլարըն էրմենիճէ պիլմէտիքլէրի սէպէպինտէն, պիր թիւրքճէ քրական վէ արգասընտան տախի, հէմ իպարէյէ ալըշմալարը, վէ հէմտէ էրմենիճէ լիսանէ պիր պաշանկրճ իթմիշ օլմալարը նիյէթիյլէ, աշխարհբաստ լիսան իւզրէ, վէ ծինն ու հալէրինէ մուվաֆֆագ սուրէթտէ պիր քիթապ վէրիլմէսինէ, վէ շու միւրատըն հուսուլի իչին տախի, շիմտիքի հալ։ Մինասեան թապխանէսինտէ թապ օլունմուշ

օլան, լիսանը թիւրքճէ, վէ պազը բէսիմէր իլէ միւզէյյէն պուլունան քերական իլէ, Հայկազեան ընկերութիւն մարիֆէթի վէ հիմմէթիյլէ թապ ու նէշր իթտիրիլմիշ օլան Պարոյ Տէրոյեանց նամ քիթապճըղըն օգութտուրուլմասընա գարար վէրմիշ տիր։

Պիզ չօգ տէֆա սէօյլէմիշիզ տիր, թէքրարէն սէօյլէրիզ, պիր շէյին թէմէլլինէ տիգգաթ օլունամամըզը հալտէ, իւզէրինտէքի պինանընն պիր իշ եարայամայաճաղը շիւրհէսիզ տիր, վէ էնքիլէն զահմէթէ վէ սարֆ օլունան ագճէյէ, վէ խուսուսիյլէ պոշտ կիտէն օր ֆրյամէթսիզ վագրթլարա եազըգ տըր։ Պիր միլէթ իլէրու կիտէմէզ, մէքթէպլէրի միգտարի քիֆայէտէ օլմատըգճա, վէ պիր մէքթէպ տախի իլէրու կիտէմէզ, նիզամընը լայըգը օլմասըգճա, վէ պիր չօճուգ միսէ հիչ պիր շէյ էօյրէնէմէզ, տէրսլէր եատսի մատտէլէրտէն միւրէթթէպ, վէ չօճուղուն թապընա վէ սինինէ մուվաֆֆագ պուլունմատըգճա։

Ընէսսէվիյէ մէքթէպլէրիմիզտէ, հիչ տէյիլ իսէ օթուզ սէնէտէ պէրու, վէ հիչ տէյիլ իսէ, հէր մէքթէպէ կիտէն չօճուգ, Վէրական, Հեգերէն, Սաղմոս, Գործոց, վէ Նարեկ օգուսմուշ տուր, վէ պունլարըն թահսիլի իչին, հիչ տէյիլ իսէ հէր չօճուգ, իւսթ իւսթէ եէտիշէր վէ սէքիզէր սէնէ չալըշմըշ արը, տիմէք տիր քի, հէր եէրի պէր թարաֆ իտիպտէ, եալընըզ Լսթանպօլու պիր նիւմունէ օլմագ նիյէթիյլէ, էլէ ալտրղըմըզ թագտիրտէ, պաշգա շէյլէրտէն սարֆը նազար իտէլիմ, սալթ պիր լայըգըյլա տիւզ օգուճագ պիլէն, եիւզտէ օն օլտուն պուլապիլէճէք իտիք, հալ պու քի, աճընա՞րագ վէ ութանա՞րագ, զըտտընը իտտաա իտէպիլիրիզ, վէ իսպաթընա տախի գաարրըզ, չէօյլէ քի, չօգ ուզաղա կիթմէք լազըմ տէյիլ տիր, 15—20—25—30—35 վէ 40 եաշընտա ատամլարըմըզըն, պիր քիթապ վէ եախօտ պիր զաղէթա օգուտուգլարընա տիգգաթ իյլէպիկիմիզ հալտէ, սէօյլէտիկիմիզ ուզուրսուզ հիսապըն թաստիգ օլունաճաղը պի իշթիպահ տըր։

Քիմտէ՞ տիր պու գապահաթ, օգույանլարտա՞ մը։—Յա՞շա՞, զիրա օ՛նլար քէնտի չօճուգլուգ պօրճլարընը էտտա իտէրէք, պիր գաչ Վէրական, պիր գաչ Հեգերէն, պիր գաչ Սաղմոս վէ սայիրէ էսկիթմիշլեր. եըլլարճա մէքթէպլէրէ կիտիպ կէլիպ բապուճ, չիզմէ, գունտուրա, մինտէր, թահրթա վէ էլպիսէ էսկիթտիքտէն, վէ ինչէ Խանլար, տէյէնէքլէր, վէ թօգթալար եէտիքտէն պաշգա, խազինէլէր տէյէր օլան վագրթլարընը տախի սարֆ իրմիշլեր տիր։

Քիմտէ տիր էօյլէ իսէ գապահաթ, աթալարընտա՞ մը։—Յա՞շա, չիւնքի զէվալլըլար, քէնտի վաճիպէյի զիմմէթլէրինի թանըյարագ, նէրէտէ մէքթէպ պուլմունշլար իսէ չօճուգլարընը կէօնտէրմիշլեր, եէմմիշլեր եէտիրմիշլեր, կիյմէմիշլեր կիյտիրմիշլեր, վէ հօճալարը գանղի քիթապլեմ իթմիշլեր իսէ ալմըշլար արը։

Իմտի էօյլէ՞ օ՛լտուգտա քի՞մտէ տիր եա պու գապահաթ։—Մէքթէպլէրին ուսուլլէրինտէ՞, մէքթէպլերին ուսուլլէրինտէ՞։

Մէքթէպճէ գուսուրլարրմըզ օլ գատար չօգտուր քի, միսալ կէօսթէրմէք հէման ապէ՞ կիպի տիր, չիւնքի բիրինճինտէն զիյատէ թաշը պուլունմագտէ օլան բիրինճէ պէնզէմէքտէ տիր։ Վէ պունտանտա նէչէթ իտէր քի մէքթէպլէրիմիզին իսլահընա շալըշմագտան փտէ, ադլ ու պասիքէթին իգթիզասընճա, պիւթիւն պիւթիւն նէնի պիր հէյյէթէ վալ իյլէմէք, տահա զիյատէ ագլէ, վէ հիսապէ եագըն, վէ տահա զիյատէ գօլայտը։

Լյոնիրնէ թաղականխորհուրդունուն պուասարը պասիրէթէտէ պուլունան գարարվէ թէշէպպիւսաթընա, պիր շէյէ ասգըճ իրէն վէ իրմէյէն, խայրխահան վէ պէտխահան թարաֆլարընտան, նիչէ մանեալար վէրիլլիպ, վէ պաղը մէրթէպէ հագարէթ վէ ատավէթ կէօսթէրիլէճէյի տախի մէմուլ տուր, լաքին զարարը եօգ, պոլ ալէմատ հէր իյի շէյ քէնտի զատընտան թահրիք օլունարագ իլէրու կիտէր, վէ ֆազլէթինէ պիւյիւկիւ տախի, էվվէթ, էն պիյիւկիւճ տախի, էն զիյատ կիւճլի՞ք վէ ատավէթ կէօրիւլէրէք, իշլէնիլէն տիր։ Պիր խայր ամէլանէն, կիւճէներէք, գօրգարագ, վէ իւմիտ քէսիքլիյինէ տիւշէրէք կէրի չէքիլմէք, հէմ նամէրտլիք տիր, վէ հէմտէ տիւշմէնի կիւլտիւրմէքտիր, մուղայիրի օլարագ տախի, սէպաթ ու մէճանէթ իւզրէ, հէր պէլա վէ հէր միշքիլաթէ կէօքս վէրէրէք իւնատ իտիպ իլէրու կէօթիւրմէյէ չալըշմագ, հէմ մէրտլիք տիր, վէ հէմտէ տիւշմէնի աղլաթմագ տըր։

Լյոնիրնէտէ, էօյլէ պիր ասարը խայրիյէ հագգընտա, չօգլար թարաֆընտան թաղական խորհուրդա, վէ սայիր զէվաթը խայրխահանա իզհարը թէշէքքիւր օլունաճաղը պի իշթիպահ օլուպ, անճագ պաղըլար թարաֆընտան մանեալար վէրիլսէ տախի, ասլա կիւճէնիլմէյէրէք թաթալըլըգլա գանտըրըլմալըրըլար, զիրա էօյլէ ատամլարը՝ Գաբէրիէլ, հէր նէքի սէօյլէր իսէ պիլմէտիկինտէն սէօյլէր, վէ պիլմէյէրէք գուսուրտա պուլունան ատամ իսէ, այրպալանմագտան վիյատէ, ադճընըլմալը արը։

Լյվվէթ ղայրէթի ալմալըսընը, եա՝ Լյոնիրնէնին խայրխահ վէ ղայրէթի միլիյէ իլէ մէելուճ օլան զաթլարը, զիրա, պու կիտիշ իլէ, իլէրուտէ բէք չօգ եէրլէրտէն պաշգա, պիզգաթ Լսթանպօլ տախի ֆայիգ օլաճաղընը էմէլի եղլէպտէնտիր։ Ֆէգաթ, եալընըզ Վէրական վէ Հեգերէն օգույան վէ հէմտէ սալթ էրքէք չօճուգլարը տիւշիւնմէյիպ, թապիաթիյլէ, օնլարը լայըգըյլա տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, օնլարտան իլէրուտէ պուլունանլարը վէ գըզլարը տախի տիւշիւնէճէքսինիզ. վէ իշթէ օլ վագրթ տախի, մինզայրի հատտին էլտէն կէլէն միւթաալամըզը պէյան իտէրիզ, լաքին շիմտիտէն շու գատարընը տախի ունուրթմայըզ սէօյլէմէյէ քի, էկէր չօճուգլարրն թահսիլի մալիւմաթ իթմէսինի իսթէր իսէնիզ, վէ էկէրչի չօճուգլարը վէ միլէթիմիզի սէվէր իսէնիզ, Ս. սարը Դայսերիյէմիզտէ, շու տիրացուլուգ էօյրէնմէքտէ օլան չօճուգլար հագգընտա սէօյլէտիքլէրիմիզի տախի, տիգգաթը քեամիլ իւզրէ օգույուպ, իճապը իճրասընահիմմէթ իթմէլիսինիզ . . ։

Իմտի եա՝ մահալլի սայիրէ Հայլարը, թէքրարէն նիտա՞ իտէրիմ փիզ, հէր չէյտէն էվվէլ, վէ հէր շէյտէն զիյատ, մէքթէպլէրի՞ տիւշիւնիւնիւզ, վէ մէքթէպլէրտէ տախի, հէր սընըֆ չօճուգտան զիյատ, Վէրական վէ Հեգերէն օգույան չօճուգլարա տիգգաթ ու հիմմէթ իտինիզ, զիրա իլէրուտէ գուրուլաճագ օլան քիթապէթ վէ ատապ ու թէրպիյէ էպնիյինինքէ, անճագ վագթի թըֆլիյէթլէրինտէ էնյրէնտիքլէրի՞, պիր էտասը գավի օլաճագ տըր։

ԹԱՊԱԳ

Շու քիլիսիլէրտէ կէզտիրիլմէսի ատէթտէն պուլունան թապագլարրն միւնասէպէթսիզլիյի՞ վէ հաթթա մէզհէպ տախի մուղայրլիյի հագգընտա, թէք չօգ տէֆա թէքրարէն ույանաճաղը խատտա իթտի իտիք՝ վէ հագգգաթէնտէ, էմէլի եղլէպտիզ հասըլ օլարագ, սիւրուր ու իֆթիխարըմըզը մուճիպ օլմուշ տուր։

Լսլահաթը Մուհիմմէմիզտէ տախի պիր թագըմ էհէմմիյյէթտէն պուլունան մատտէլէրին իսլահ օլունմասընը թէքլիֆ իթտիք, պաղըսը գապուլ օլունտու, վէ պաղըսը տախի, պիրազ տահա վագթէ միւհթաճ օլտուղունտան, մանեա թահրընա տիւշտիւ... լաքին զարարը եօգ, էլվէրիր քի, հէր իյիլիյին թօխտումունու պիր սաաթ էվվէլ էքմիշ օլաբիլիր . . ։

Մէզպուր իսլահաթլարտան պիրիսի տախի շու թապագ մատտէսի իտի։ Վէ վագտա օլ խուսուսուն գալտէն ֆիիլէ կէլմէսինէ Կրօնական Ժողովտա տախի գարար վէրիլմիշ իտի, լաքին շու նիյէթի խայրիյէ վաքօրունուն եէգրիմէսի իչին, պիր ճէսարէթլի մաքինաճընընն ֆէնէր (պծուղու) տէլիյինի աշմանընա իհթիյաճ պուլունմագտէ իտի։ Շու՝ մէտհէշայան ճէսարէթ, Ընտեսական խորհուրդ թարաֆընտան զուհուրա կէլէրէք, շիքքանիյէթի գալդիյէմիզի մուճիպ-օլտու, վէ միլէթիմիզին քեաֆֆէյի տինտարանը վէ ճիւզի քիլլի մէտէնիյէթէ ճէյլանը պուլունանը թարաֆընտան, շու խուսուտտա ումմէն Ազգային Արքութիւն հագգընտա իզհարը շիւքրանիյէթ օլունա սեզա արը։

Լյվվէթ, սայէյի Սահմանադրութիւնտա, իշլեթտիյիմիզէ նազարէն, Սամաթիա քիլիսէսինտէն, թաղական խորհուրդ հիմմէթիյլէ, թանպագ գալգմըշ օլտուգտան պաշգա, պու տէֆա իսէ, Ընտեսական խորհուրդ թարաֆընտան վէրիլէն գարար վէ թալիմաթ մուճիպինճէ, Մայր եկեղեցիտէն վէ Կէտիք—Խաչա քիլիսէսինտէն տախի, թապագ կէզտիրմէք ատէթի գալտըրըլտըգտան պէնգգա էօդէնէ վէ Յինաքէն տէտիքէրի ատապա մուղայիր ատէթ տախի, պու կէլէճէք Ս. ատրկտէն իթթիպարէն մէն օլունմուշ տուր։

Պաղը քիլիսէլէրտէ իւզագին թօգլանըլմայա պաշլանըմըշ օլմանընա, վէ եախօտ սայիր պաղը սէպէպլէրէ մէպնի, պու Ս.

Ս.

տիկտե տախի իճրասընա միւսաատէ օլունմուշ տուր. քէզալիք թապագլարըն պազը քիլի-սէլերտե Ղատիյէ գատար կէզմէսի։

Կէտիք Խաշատա թաղական տուրք հագ-գընտա, պազգա եէրէ նիսպէթլէ, մէտհէ շա-յան պիր թարիգ թութուլմուշ տուր. եանի պիրինճի տէրէճէ մահէլէ վէրկիսի 500 ղուրուշ օրուպ, վէ 10 ղուրուշա գատար ինէրէք 10 տէրէճէյէ թագսիմ օլունմուշ օլտուղու հալտե, ֆիւլան ֆիւլան քէսե շու գատար վէրէճէքսին տէնիլէճէք եէրտե, հէր քէսին քէնտի հիւանի բիզասընա վէ վագար ուալիճէ-նապլըղընա իհալէ սլունմուշ տուր։ Ալ է պու թարիգ իսե, պիզճէ զիյատեսիլլէ նէզաքէթէ մուվաֆիգ օլտուգտան պազգա, մէնֆաաթա տախի խայրըլը օլաճագ տըր. զիրա աղ չօգ վագար ու ալիճէնապլըղը օլանլարըն, հէր հալտե ճէօմերտանէ հարէքէթ իտէճէքլէրի էմելի էղլէպտէն տիր։

Իշլեթիկիմիզե կէօրէ, Կէտիք—Խաշա քիլիսէսինտե, եալընըզ Դամարարըն դան-ճանակընըն կէզմէսինե միւսաատէ օլունճագ իմիշ. պիզ զանն իտէրիզ քի, պունտա պիր եանլըշլըգ օլուպ, սահիհի անճագ պու Ղատի-կին կէչմէսինե գատար օլմալը ըրը, եօխսա նե՞տիմէք օլուր, պազգա թապագլարը գալտը-ըրպտա, պիր թանէսինի գալտըրմամագ, օ-նուն տիկէրլէրինտե նե մահղուր վար իսե, պիր թանէսինտե տախի այնի մահղուր վար տըր. չիւնքի պիր թապագտա կէզէր իքէն ճէօմասթ թաճիզ օլուպ, տուասընա խալէլ կէլէճէք տիր, վէ ֆիքրի պօզուլաճագ տըր, օն թապագ տախի կէզէր իքէն այնի հալլեր վո-գուա կէլէճէքլեր տիր։

Կէչէն բազար կիւն Գումգաբու խարի-ճի մէքթէպի իմթիհանընըն զիյնէթի իճ-րա օլունմուշ տուր։

Պիր գաչ սէնէտէն պէրու մէքթէպլէրի-միզին սէֆիլ հալտե օլուպ, պիր վագրթ Ազգային Պարչութիւնուն նիզամընա կիր-մէսինէ պէքլէնիլմիշ, վէ շիմտի իսե Ռուսում-Ազգային խորհուրդա պէքլէնիլմէքտե օլտու-ղունտան, նէ թահսիլաթ հագգընտա պիր գրիթիգ իտէրիզ, վէ նէ տէ հօճալարա վէ մէմուրլարա պիր սիթէմ իթմէյի թէճվիզ իտէրիզ։ Ալ է պու ճիւմլէ իլէ շու գատարընը սէօյլէրիզ քի, քէնտի մէվգրինէ վէ հալեսնէ նիսպէթլի, շու ֆուգարա մէքթէպի տախի, ծայիր եէրլէրինքինտէն զիյատե կէրուտե օլմատըգտան պազգա, պազը ճիհէթլէրլէ, պազըլարընա ֆայիգ տախի պուլունմագտա տըր։

Եէվմի մէզպուրտա պիր գաչ միէսսիր նութգլար օգունտուգտան պազգա, սապգ մէքթէպի մէզպուր շակիրտանընտան, վէ Իսլամտան Լիզա էֆէնտի տախի զատե Պէյլիղ է-ֆէնտի տախի, քէնտի գալէմէ ալմըշ օլ-տուղու պիր գըսսա, ֆէգաթ թէէսսիրլի աշ-խարհարառ նութգու օգունմուշ տուր, վէ ճիւմլէ թարաֆընտան շայանը թահսին պուլունմուշ տուր։

Ղօգտան պէրու պիր ֆուրսաթընա պէք-լէմէքտե օլտուղումուզ պիր մատտէյի, պիզ-զարուր բէք մուխթասար սուրէթտե, շու միւնասէպէթլէ, ումումէն մէքթէպլէրի-միզե իխթար իտէրիզ։ Եանի, տիմէք իս-թէրիզ քի ջունճա սէնէլէրտէն պէրու, մէքթէպլէրիմիզտե թիւրքճէ օգունմուտ-ռուլմագտե օլտուղու հալտե, էլինե գա-լէմ ալտըղը թագտիրտե սէքիզ սաթըր լա-յըգլըճա պիր շէյ եազա պիլէն բէք նասիր կէօրիւլէպիլմէքտե, վէ պունուն իսե սե-պէպի, սայիր նիչէ մատտէլէր միսիլլու, հէման հիչ սօրուլուպ վէ արանըլմամագտե տիր։ Միլլէթ փարա վէրիր, հօճա զահ-մէթ չէքեր, չօճուգ սարֆը էվգաթ ու էզ-հան իտէր, վէ պիրտե պագարսըն քի, պիր գաչ սէնէտէն սօնրա, հուսուլէ կէլէն թահսիլ, ախզ ու իթա իչլին հիչտէն հիչ, էհալի իչլին չինճէտէն չինճէ, վէ շակիր-տան իչլին իսե, հէվայի պիր հօրկունլուգ վէ խէյալի պիր մալիմաթ սայրլան նասա-ռա, եռնոսրոս,նասրէն, վէ նասրանասրա, նա-սրոտան պազգա պիր շէյտէյիլտիր, չիւն-քի արէպճէյտիր, չիւնքի մէմալիքի մահ-ղուսէտե պիր ատէմ իչ եիւզ սէնե տախի եաշասա։ Գուրանը շէրիֆ օգուրմագ իչլին միւտերրիս օլմատըգճա, տէյիլ չօգ տէ-ֆա, վէ հաթթա եալընըզ պիր տէֆա տա-խի, նէ ախզուիթայա եարաբ, վէ նէտե իլմ եարաբ, էլ հասրլ նէ ճանա ֆայիտէսի վար տըր, վէ նէ տէ թէնէ։

Աէօյլէտիքլէրիմիզե իյզահ իտէլիմ. շիմ-տիյէ գատար մէքթէպլէրիմիզե, ալէքսան-դրիյէ Պարֆ տէնիլէն արապճա քիրակա-նուլթիւն օգուրթուրուլմագտա տըր, հալ պու քի, մէզպուր քիթապընը պիզճէ իբի փարալըգ պիր մէնֆաաթը եօգ տուր, վէ օլամազ, չիւնքի օնու օգուլան վէ մէրագ իտէն ատէմ, եա քէնտի քէյֆի իչլին թահ-սիլ իտիպ արապ լիսանընը էօմրիւ օլտուգ-ճա գարըշտըրմալը տըր, վէ եախսա Սուլ-թան Մէհէմմէտ ճամիի շէրիֆինե պիր գաչ եիւզ սօֆթայա Մուսաֆ տէրսի վիր-մէյէ պիր իւմիտի օլմալը տըր։

Պիզճէ էյէր տէվլէթիմիզին շիմտիքի բէվիշենե ույմագ, վէ քէնտի խայր ու մէն-ֆաաթըմըզը տիւշունմէք իսթէր իսէք, ա-լէսսէվեյէ հէր պիր մէքթէպիմիզտե, էր-մէնիճե իլէ պէգլապէր, վագաա լիսանը թիւրքի տախի էօյրէթտիրիլմէլի տիր, վէ հէմտե մէէյիլբաբաղան կիպի նասրա, եռ-սէրա վէ սայիրե էօյրէթտիրիլմէլի տիր։ Իլա միգտարի քիֆայէ եազբպ օգուլապիլմէք էօյրէթտիրիլմէլի տիր. վէ պունուն իչլին իսե, էօյլէ սէքիզ օն սէնէ, եազբգլա՞ր... վագբթլար սարֆ իթտիրիլպ, վէ վարա-լար թէլէֆ իսիլմէքտէն իսե, էվվելա պիր Իշլեֆ պա ճիւզլի, պատէհու պիր իպարէ քիթապը։ Վէ օնտան սօնրա տախի պիր Ղավայիտի Օսմանիյէ օգուրթուրուլ-տուգտանպազգա, պիր թարաֆտանտա զա-զէթալար միթալատ իթտիրիլպ, շարա-գրուրթիւն վէ թէրճէմէ եաբտըրը լմալը, վէ եազը եազտըրըլմալարը. վէ պու տէտիքլէ-բիմիզճէ իսե, պիր լայրգլը վէ զայրէթլի հօ-ճա նէզտինտե, պիր չօճուգ բէք բէք իքի սէնե խըտմէթ իթտիկի թագտիրտե, միգ-տարի քիֆայէ թահսիլի մալիմաթ ու մէ-լէքե իթմիշ օլաճաղը պի եշթիպահ տըր։

Պու սէօյլէտիքլէրիմիզե տախի, սայիր սէօյլէտիկիմիզ սահիհլիքլէր միսիլլու, խա-քեաթ օլմայրպ մանեա վերէնլէր պուլու-նաճագ տըր, լաքին պիզ իտտաա իտէրիզ քի, պու պէօյլէ տիր, վէ հէմտե միլլէթի-միզ, եագրն վագրթտա, պու խուսուստա տէրքեար օլան ճէհալէթ ու պաթըլիյյէ-թինի տախի թանըյաճագ տըր։

Մէքթէպի մէզպուր թաղական խոր-հուրդը ըրայէթլու ազալարընտան պազըլա-ըրընա շու միթալատմըզ պէյան իյլէտիք, վէ միմայիլէյհ Լիզա էֆէնտի տախի թաստիգ իյլէտի, վէ թաղական խորհուրդ տախի իսքեաթ օլարագ, շակիրտանէ Սարֆ եէրինէ Ղավայիտի Օսմանիյէ պաշ-լաթընրմայա արզու վէ մէյլան կէօսթէր-տի իսէտե, իճրասընա միպաշէրէթ օլ-ունուպ, օլունմատըղը հէնուզ մալիմումուզ օլամամըշ տըր։

Կէտիք բաշատա Սէրայ իչլի մէքթէպինտե տախի եէվմի մէզպուրտա էմրի իմթիհան իճրայէ կէրմիշ, վէ հազըր պուլունանլարըն շէհատեթինե նազարէն, մէքթէպի մէզպուր շակիրտանը տախի, միգտարի քէֆայէ իշ-հարը մալիմաթ իյլէմիշ տիր։ Եէտի սէ-քիզ այնան պէրու, մէքթէպի մէզպուրուն հօճալըղը վէ էմրի նէզարէթի, հէմշէհրիմիզ-տէն, Տէր Մարտիրոս հայրըն իհտեսինտե պուլունմագտե օլտուղունտան, մէքթէպի մէզպուրուն իլէրու կիթմէսինի, հէր ճիհէթ-լէ քէնտիմիզճէ պիր իֆթիխար ատտ իթտի-կիմիզլէ պէրապէր, շունա էսէֆ իտէրիզ քի, պիզզաթ քէնտի մէմլէքէթիմիզտե մէքթէպլէր սէֆիլ հալտե պուլունմագտե օլտուղու հալտե, մէրգում Տէր Մարտի-րոս հայր իսե, Իսթանպօլ մէքթէպլէրին-տե ղուրպէթլի՞ք էքիմքտե՞ տիր...։

Պունտան պիր ա գատար մուգատէմ, ԴԱՏԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆ ԴԱՏԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆՑ իսմիյլէ 155 սահիֆէտէն միւբէթթէպ, ա-չիւարհաբառ լիսան իւզրէ. վէ թագէոս աղա Տ. Ղստուածատուրեան թէլլիֆի օ-լարագ, պիր քիթապ բունիմայի զուհուր օլմուշ օլուպ. Մեղու նամ բիսալէնին միւշ-թէբիլէրինե բարասըզ օլարագ իհտա օ-լունտուգտան պազգա, սայիրլերէ տախի, 12 շէր ղուրուշա քիթապճըլարտա սաթըլ-մագտա տըր։

Մեզքիւր քիթապտա տիգգաթէ շայան պահսլար պուշունտուղու միսիլլու, պազը պաթըլ էքքեարլար վէ գապա սէօյլէյիշ-լէր տախի պուլուճունմագտա տըր։

Իշլեթիկիմիզե նազարէն, պու եագընլար-տա Ռուսումական խորհուրդ տախի իճրաա-թա պազլայաճագ տըր։

Ռուսումական խորհուրդուն աղըր տավրան-մասընտան, վէ եախսա սուրէթի զահիրէտե էօյլէ կէօրիւնմէսինէն ալարագ, շիմտիյէ գատար ալէյհլերինտե սիթէմլեր իտիպ, վէ էսէֆի տէրունիմիզի պէյան իթմիշիզ տիր. վէ պուտա եալընըզ միլլէթիմիզի սէվտիկիմիզ-տէն, վէ քէնտի մէմուրիյյէթլէրինին նէ մէրթէպէ միհիմմ, նէ գատար միֆիտ վէ նա-զիք օլտուղուն պիլտիկիմիզտէն նէշէթ իթմիշ տիր, վէ իշթէ թէքրարէն սէօյլէրիզ քի, Ռուսումական խորհուրդ էկէր միլլէթիմիզի սէ-վէր իսէ, հէմ հէր խորհուրդտան զիյատե վէ չօգ չալըշմալը տըր, վէ հէմ տէ, իթթի-խաղ իտէճէկի էսասլարա միւմքին մէրթէպէ լայըգըյլա տիգգաթ ու հիմմէթ իթմէլի տիր։

Տէօրթ սէնէտէն պէրու սիւրիւքլէնմէքտե օլան Ա. անը Ղստուածատուր աղանըն իշինին թէսվիյէսինե, եանի Ա. անտաքի խասիմլէրի-նին թարաֆընտան պիր վէքիլ կէլմէսինե, Ռազաքական ժողովտա գարար վէրիլտիկի մէսմուաթտան տըր։

Պիր տավատա վէքիլէթ ուսուլի նիզամա-թըն իգթիզասընտան տըր, լաքին պազը վէ-քիլլէր, սըգըյը կէօրտիւքլերի կիպի, իսթի-ֆա իտէկլտիքլէրի տախի ինքեար գապուլ իթմէզ սահիհլիքլէրտէն տիր. վէ շու ուղղուն-սուզլուղուն էօնիե ալընմասը նիյէթիյլէ իսե, եինե տէվլէթին նիզամընտան օլարագ, պիր նէվի վէքիլէթ վար իմիշ, վէ իսմինէ իսե, ռէվէլ վէ-էլլէ տէնիլիր իմիշ. իմտի ումարըզ քի, Ազգային Պարչութիւն արթըգ մէր-գում Ա. անը Ղստուածատուր աղանըն հա-լինե, ինսանիյյէթ խաթրը իչլին մէրհամէթ իտէրէք, պիր ան էվվել իշինին թէսվիյէբե-զիր օլմասը նիյէթի խայրիյէսիլլէ, կէլէճէք վէքիլի, ռէվէլ վէ-էլ իսմի վէ իլամըյլա կէ-թիրթիրմէյէ հիմմէթ իտէր։

Իշ պու պահսըմըզ տիզիլտիքտէն սօնրա, տիւնքի կիւն ալտըղըմըզ մալիմաթա նա-զարէն, Պարչութիւն պիր հաֆթա իչինտե նիյէթինի թէպտիլ իթտիկինտէն, վէքիլ կէթիրթմէքտէն տախի քէնտիսինին էլ չէ-քէճէյինի պէյան իյլէմիշ տիր։

Օ՛էվալը Ղստուածատուր աղա, ճճէպա սէն պիր պազգա մէզհէպտե պուլունմուշ օլ-սա իտին, պիզիմ փաթրիգխանէ, շու իշտե այնի մուամէլաթտա պուլունա պիլէճէ՞ք մի իտի... ճճէպա Իգնատիոս Արքազան, շու էօնլէրինտե կիւնլիքլեր թիւթտիւրտիկիւ իշնան ձաղալարա, շիմտիքի գատար թէսա-հուպ իտէ պիլէճէ՞ք միյիտի... Ճճէպա Ղայլար պիր պիրինե զուլո՞մ մու իթմէք իչլին եարատըլմըշ տըրլար...։

Ղայլա՞ֆ քի ատենապետ պէյ հազրէթլերի նամիզաճ օլտուգլարընտան, տիւնքի մէճլիստե հազը պուլունամամըշլարտը։

Պու մատտէ իւզէրինէ կէլէճէք տէֆա թէքրարէն մէօյլէրիզ։

Պու հաֆթա Պուրիե տ'Օրիանտա, Ղայ-լար, վէ խուսունիյլէ Գաթօլիգ գըսմըմըզ հագգընտա պիր ուզուն պահս օգունմուշ տուր; ումարըզ քի նիչէ սայիր միլլէթ թա-րիխլերինյլէ վէ հաթթա իքի հաֆթա էվվել Ռում միլլէթի պահսը թէրճէմէսիյլէ քէնտի սահիֆէլերինի տօլտուրան Մէճմուա. քէնտի մէզհէպտաշլարը հագգընտա, քէնտիլիյինտէն հիչ պիր շէյ սէօյլէմէզ իսե տախի, մէզպուր պահսը թէրճէմէ իթմէյէ հիմմէթ իտէր։

Կէչէն հաֆթալար, Կէտիկ—Խաշատա վագը թէաթրօտա, Ղայ տէլի գանլըլարտան միւբէթթէպ պուլունան Ազատազդեան ընկերութիւնդն աղալարը, Ազգը նամ թը-բաճճեասը էրմէնիճէ օլարագ իճրա իթ-միշլեր տիր։

Ներիմիզին գըլլէթինտէն նաշի շու խու-սուսատա չօգ պիր շէյ սէօյլէյեմէյճէք ի-սէքտե, եալընըզ շու գատարընը սէօյլէ՛լիզ քի. էկէրչի մէրգուման տէլիգա՛լըլար իւ-զէրինտե կէօրիւլէն իճրաճա զայրէթ վէ խմթիատտ գատար, սէյիրճի պզէլունան սէթրի վէ բանթալօնլու նիչէ թէրպիյէ-սիզլէր իւզէրինտե տախի, ատտալ ու թէր-պիյէ վէ նէզաքէթ ու էմրի բիայէթ հագ-գընտա, զայրէթ ու իսթիատտ կէօրիւլէ-պիլսէ, միլլէթիմիզտե, լայրգլը օյունճու-լար զուհուրա կէլէճէկի պի իշթիսահ տըր։

Լաքին էսէֆ իտէրիզ քի, պաշգա միլլէթլէ-րին շապլարընը շէքէր եէրինե եութուպ, վէ պաշգա միլլէթլեր իչլերինտե պուլուն-տու գլարընտա, գօրգուլարընտան նաշի, գուզու կիպի տուրան տէլիգանլը լուսաւո-րեալ թագաւորը, միլլէթիմիզ շէքերինի շապ եէրինե եուժմատգտան պազգա, քէնտի միլլէթտաշլարը ճէմիյյէթի իչինտե գուրա-լար քէսիլէրէք, հէր նէվի քիւսթալըղլա, հէր նէվի թէրպիյէսիզ իյէ. վէ հէր նէվի հագարէթե ճէսարէթ վէ իրթիքեապ իթ-մէքտէտիրլէր։ Նասըլ քի լեյլէյի մէզ-պուրէտե, պիր թագըմ թէրպիյէյի զամ-լար, ատամ կիպի օյունու սէյր ու թէմաշա, վէ եէրինե կէօրէ օյունճուլարը, լայզմ կէ-լէն թարիգլէր իլէ թէրվիգ ու թէրպիպ իսե-ճէք եէրտե, կիւլիշլերէք վէ պաղըրլարագ, քէնտի քէբազէլիքլէրինի ալէմ պէյան իթմիշլեր տիր։

Եա՛ զայրէթքէշ տէլիգանլըլար, սիզ էօյլէ թէրպիյէսիզլէրի թահգիր իտէրէք, քէնտի նիյէթի մէրզուպէնիզի իլերու կէօ-թիւրմէյէ տէվամ իթմէլիսինիզ. ֆէգաթ էկէր միլլէթիմիզին մէնֆաաթընը իսթէրի-սէնիզ, էօյլէ Ազիզ մալազիր օյնամասըպ, իլա Կարապետ, Պարկոս, վէ պունա տա-յիր իսիմլեր թահթընա, էօյլէ թէրպի-յէսիզլէրին թէրպիյէսիզլիքլէրինե տա-յիր օյունլար օյնամալըսընը։

Լաքին ընկերութիւնուն զայրէթքէշ ա-զալարընա տախի շունու իխթար իտէրիզ քի, պու կիճճէ տախի, կէչէն տէֆա քի կիպի, մէյտան օյունունտա կէզէյօրլար կիպի, պիր թագըմ սաթըճըլարը, տէօրթ թարաֆտա կէպտիրթմէյիպ, տիշարտա սաթտըրսալար, պիզճէ տահա զիյատ միւ-նասիպ օլուր։

Կէչէն տէֆաքի իլան իթտիկիմիզ Յով-սէփ գեղեցիկ օյունու, պիրտե թիւրքճէ Օրուն էլլաճ նամ օյուն պիրլիքտե օլտուղը հալտե, իշ պու կիճճէ իճրայէ կէլէճէք տիր։

Իշլեթիկիմիզե նազարէն, Սահմանադ-րութիւնուն իլք տարեդարձընտա, վէ պա-տէհու փրկիչտե, Փրկիչ իչլին թօփլանմըշ օլան փարա, մէսուլիյէթի իւզրինտե պու-լունան զամլար թարաֆընտան, կէլէճէք հաֆթա Տնտեսական խորհուրդա թէսլիմ օլունաճագ տըր։

Թաֆսիլաթը կէլէճէք տէֆա։

Մէճմուանընն կէչէն հաֆթաքի, ալէյ-հիմիզտե իրթիքեապ իթմիշ օլտուղու հէ-զէյանընն ճէվապընը, կէլէճէք տէֆայա թէրք իտէրիզ։

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պունտան ագտէմ Խթանպօլ սօգագ-լարընընն տախի. գանտիլլէր իլէ կէճէլլէրի թէնվիր գըլընաճաղընն պիլիրիմիշ իտիք, իշթէ պու հաֆթա Ճըղալ օղլու թարա-ֆընտա իճրայէ պաշլանարկը թէյլիմիւնէն կէօրիւլիշ տիւր. վէ նասըլ քի պու տէֆա Օսմանկը դազէթալարընտա, շու սթէյքի թէնպիհնամէյի ըլսմի տախի օգունմուշ տուր։

«Սօգագլարընն կիճճէլէրի գանտիլ իլէ այ-տընկըզ իտիլմէսի, պիրինճի տէրէճէտէ մա-մուրիյյէթ վէ մէտէնիյյէթէ տէլալէթի-տեր էսպապտէն, վէ ամմէնին մէնֆաաթ-լարընընն պիւյիւք վէսայիլինտէն օլտուղու կիպի, պիր թագըմ ուղղունսուզ էշսասընն իճրայի խապասաթէ մէյտան պուլմամա-լարընա մէտար օլարագ, զայրթաճա տա-խի մուհասսէնաթը միսէլլէմ տիր։

«Պիմէնիհի թէալեա սայէյի հազրէթի փատիշահիտե, իլէրսատ ումումէն կազ եագըլընճայա գատար, պիր պաշլանղըճ օլ-մագ իչլին, մէմուրին վէ էհալիյի ֆէնար եագտըրըլմասը, եինե քէնտի մէնֆաթ-լարընը իսթիքմալ իյլէյէճէք կիւզել վէ ըզզանլը պիր շէյ օլտուղունտա, պու տէ-ֆա Մէճլիսի վալեայի տէրքեամը ատլիյէ զարարը իւզէրինե, շէրէֆ թէալլուգ խէն իրատէյի սէնիյեէյի ճէհապը Շէհինշահի միւգթէզայի միւնիֆի իւզրե, պունտան պէօյ-լէ, եվվելա քեաֆֆէյի մէմուրին վէ պէն-տեկեանայ խանէ վէ եալընարը էօնլէրինտե գըզըլ եազլը պիրեր վէ եա իքիչեր գան-տիլ եագմաղա մէճպուր օլաճաղլար տըր։

«Ամանիյա էհալիսէն տախի պու ուսու-

լէ բիայէթլէ, խանէսի էօնիւնտէ գանտիլ եագմասընա հէր քէս մէղուն պուլունաճաղը ճիհէթլէ, օլ վէճհլէ էհալիտէն քէնտու արզու վէ խահիշիլէ գանտիլ եագանլար օլուր իսէ, իշ պու հարէքէթլէրի, նէզամի հիւքիւմէթաէ թահսին վէ թագտիր օլունաճագ տըր:

«Պալնսա, շէհիր էմանէթի պէհիյեսինտէն էանաք քէթխիւտալարը՝ ա օլունաճագ թէնպիհ վէճհլէ, արալարընտա խանէ մէվճուա օլմայան տիւքքէանլար ասհապտա խի, մեսարիֆի պէյնլէրինտէ թէսվիյէ օլունմագ իւզրէ, պիր պիրինտէն գըրգ էլլի սարմ ուզագըզընտա գանտիլ եագմալարը իճապ իտէճէք տիր:

«Պապիա, ֆէնարլէր ումումէն պիր թարզ վէ բէսիմտէ օլմագ իչլին, ճանիպի Օգաթիյէտէն եարբլմըզ, վէ պիրէր ատէտի զապրթալարա վէրիլմիշ օլան նիւմունէյէ թանթպիգան. հէր քէսին ֆէնար եարբըմասը, լազըմ կէլէճէք տիր:

ՍԷՆԷ ՀՀ. Օ. ԻԼԳԱՏԷ 9

Ալէֆսի Խթանպոլտա վէ էթրաֆընտա, ադալլի 200 պին պապ խանէ վէ տիւքքեան, վէ 4 պապտա պիր գանտիլ, վէ պէհէր գանտիլտէ, կիճէտէ իւսթ իւսթէ 15էր տիրհէմզէյթ սարֆ օլունմասը հիսապ օլունտուղու. թագտիրտէ, էէվմիյէ սարֆ օլունմագտէ օլան եաղտան զայիտ օլարագ, ագալլի իքիլէր պին օգգա տահա եաղա իհթիյաճ հասըլ օլաճաղը, վէ պու ճիհէթլէ էմրի զիրաաթ վէ էմրի թիճարէթին թէզվիգ օլունմուշ սայըլաճաղը տախի ինքեար օլունմամագ:

Մէմալիքիմիզ էհալիսինին ֆուգարալըզընա պաշլըճա սէպէպլէրտէն պիրիսի տախի կիճէլէրի սօգագլարընտ գարանլըգ պուլունմասը իտի, իշթէ էլհամիւլլահ թարաֆը սալթանաթը սէնիյյէյի մէտենիյյէթվուլտէն, շու մահզուրու ազիմին տախի տէֆի չարէսինէ սայ վէ իդտամախա հիմմէթ պույրուլմագտասը. տիմէք տէրքի արթըգ պիր ազտ էհալիմիզ թէնպէլլիքէն, պոշ պոշ ույգու ույումագտան, տիվանէ կիպի սէրհօշ օլմագտան, գումարտան, վէ սայիր հարաքեաթը նա մէրզիյէ վէ մուզիրրէտէն ֆարիզ կէլէրէք, թահսիլի ուլումու ֆիենուն պիրլէ. կիճէ կիւնտիւզ վազթինտէ չալըշըզ, վազթինտէ էյլէնիպ ույուտուղու վէ բահաթ իթիկի թագտիրտէ, հէմ ճանճա վէ հէմտե թէնճէ քեարը չըգաճաղը պի իշթիպահ տըր:

Ույշէ պիր տէվիրտէ եաշամագտայըզ քի, հէր միլլէթ վէ հէր տէվլէթ իսլահթա միհթաճ պուլունմագտա տըր. մութլու՞ շու իհթիյաճը թանըյանլարա. վէվճ թանըմայան մուանիտ ու ճահիլլէրէ:

Ճէրբէզիսթանտան կէլմէքտէ օլան քիւլլիյէթլու Ճէրքէսլէրին, շիմտիլիք մեսարիֆաթը աճիլէսինէ մուգապիլ օլմագ իչին, թարաֆը էշրէֆի ճէնապը փատիշահիտէն, օն պին քէսէ ագճէ իհսան վէ ինայէթ պույրուլմուշ տուր:

Թագվիմի վագատէ շու ամիտէքի պահս օգունմուշ տուր:

«Սայէյի մեարիֆ վայէյի հազրէթիշահանէտ, էրպապը խահիշվէ խթիտատէ, մէճճանէն օգուտուպ եազտըրմագ, վէ թարիխ վէ ճողրաֆիա, վէ հիսապ միսիլլու, լիւզումի օլան ֆէնլէրի էօյրէթմէք իւզրէ. պու տէֆա պիր թագըմ ասհապը համիյյէթ թարաֆլարընտան թէշէքքիւր իթմիշ օլան ճէմիյյէթի թէարիսիյյէյի իսլամիյյէթի թարաֆլարընտան թէշէքքիւր իթմիշ օլան ճէմիյյէթի թէարիսիյյէյի իսլամիյյէնին», Ույրիւճիւլէր ճիվարընտա քեսին մէքթէպլին իճրայի թամիրիյլէ պէրապէր, օրատա իճրայի թալիմ վէ թէարիսէ պէտ վէ միպաշէրէթ իթմէք իւզրէ միսսատէյի սենիյյէյի ճէնապը փատիշահի միթալլեգ վէ շէրէֆսուտուր պույրուլմուշ, վէ իշ պու ճէմիյյէթի խայրիյէնին թէշէքքիւլի ասհապը թահսիլէ կէօրէ շայանը թէշէքքիւրի ումուրու նաֆիա վէ հասէնէյէն պուլունմուշ օլտուղունա պինաէն, քէյֆիյէթէ իպթիտար գէլընը:»

Մէզկուր ճէմիյյէթի խայրիյէնին թըպգը նիյէթի, պիզիմ Ընճնանուէր ընկերութիւնուն նիյէթինէ միւշպիհ պուլունմագտէ օլուպ, պիզտէ իսէ, պիր թագըմ սիւսիւճճէ վէ զէնկիւճճէ զաթլարը, օր վագթ պիզի իսթիհզա իթմէլէրիյլէ, շիմտի Իսլամշարտան նիչէ սահիպ բիւթպէ, սէրվէթ վէ լիյագաթ զաթլարը, եանի պէյլէր, էֆէնտիլէր, վէ բաշազատէլէրին, այնի թարիգը խայրխահիյէ. պա իրաաէյի սենիյյէ պիլ իֆթիխար թէշէպպիս իթմէլէրին թաթպիգ իթտիկիմզէ, պիզիմ իլլէ Իսլամլար պէյնինտէ նէ՞ պիւյիւք ֆարգ պուլունտուղուն բանա կէօրմէքտէյիզ...:

Հու միւնասէպէթլէ Ընճնանուէր ընկերութիւն հագգընտա պիր գաչ լագըրը իթմէյի ճայիզ կէօրիւրիւզ: Ռէմիյյէթի մէզկուրէ պունտան սէօրթ սենէ էվվէլ թէշէբքիւլ իթտիկինտէ, տէրս վիրմէյէ կիտէնլէր, խանլարտան վէ օտալարտան գօվուլտուլար, հագարէթ ու սիթէմլէր իշլէթտիլէր, վէ չօգլար կէրի չէքիլտիլէր իսէտ, էսէրի պագը գալարգտան պաշգա, էմնիյէթէ շայան եէրտէն ալտըզըմզ մալիումթա նազարէն, Գալաթա մէքթէպինտէ, բազար կիւնլէրի մէզկուր ճէմիյյէթտէն կիտիպ տէրս ալան Սիվասը համալարտան տէօրթ քիշի, մէմլէքէթլէրինէ տէօնտիւքլէրինտէ, տէօրտիւ տէօրթ քէյտ հօճալըգ իթմէյէ պաշլամըշլար տըր:

Պու սըրատա ունոթմամալըյըզ տէօրթ սէնէտէն պէրու եազ վէ գըշ Իսկիւտարտան գալզըպ, Գալաթայա կէլէրէք, պիր տիւզիյյէ տէրս վիրմէյէ հիմմէթ վէ տեվամ իթմէքտէ օլան Ղազարոսեան Արիստոստուր աղա հագգընտա վաճիպէյի զիմմէթիմիզտէն պուլունան շիւքրանիյէթի իվշար իթմէյէ:

Սապգդ Մալիյէ նազարը տէվլէթլու Մուսթաֆա Ֆազըլ բաշա հազրէթլէրի, տիւնքի կիւն, Մինասեան Մինաս էֆէնտի տախի պէրապէրլէրինտէ պուլունտուղու թագտիրտէ, Ույվրօպա ճանիպինէ եօճու օլմուշլար տըր:

Պանգայի Օսմանինին իքիշեր լիրալըգ պանգնօթլարը, Իզմիր թարաֆընտա տախի իշլէմէյէ պաշլամագտա իմիշ:

Ույթէտէն պէրու Ռումլար թարաֆընտան, Ույհուտիլէր ալէյհինտէ, կիւյա գուրպան պպրամընտա պիր Խրիսթիյան չօճուղունունն գանընը չըգարարագ խամուրսուզլարընն իչինէ գօրլար իմիշ էյի, պիր ազվիյաթ օլունմագտա, վէ հէր սէնէ պու հաֆթալարտա, պիր թագըմ արաճիֆլէր կէզմէքտէ տիր:

Շիմտիյէ գատար շու ազվիյաթըն հիչ պիր իսպաթընա գատըր օլունամատըգտան պաշգա, Ույհուտիլէրին մէզհէպլէրինին պաշ քիթապը թէվզատ, վէ սանիյէն Տալմուտ օլուպ, վէ օրլարտա իսէ, էօյլէ պիր շէյ պուլունտուղունա քիմսէյէր շէհատէթ իթմէմիշ օլտուղունտան, Ույհուտիլէրին միլլէթճէ պէօյլէ պիր ատէթ վէ իթիգատլարը պուլունմասընա պիզ ինանամայըզ:

Պու տէֆա Ույհուտի զազէթասընդն եազտըրընա նազարէն, Ույմիրտէ եինէ Ռումլար թարաֆընտան, էօյլէ պիր արաճիֆ նէյը օլունմայա, վէ Ույհուտիլէրէ գարշը նիչէ հագարէթ վէ պէտ մուամէլէթտան պաշգա, պիր Ույհուտի չօճուղունու տախի, Ռումլարալըպ գաբատըրլար. վէ քէյֆիյէթ Գալաթայի բաշա հազրէթլէրինին մալիումու օլուպ, վէ Ույհուտիլէր միլլէթճէ տավայա չըգրշարգլարընտա, չօճուգ արանըլմայա պաշլանըլըբ, վէ պիր Ռում խանէսինտէ վագը պիր գույուտան, ղայրպտա օլան չօճուղուն էօլիսիւ մէյտանէ չըգար. վէ էվվէլլէ տէն Ռումլար չօճուղուն էօլիսիւնիւ կիպլիտէն պիր եէրէ կէօմմէյէ չալըշըրլար իսէտ, Ույհուտիլէրին աչիճ կէօզլիսիյոնիյէթի ֆասիտէլէրինէ պիր մանի օլուբ:

Շիմտի Ույհուտիլէր Ռում էհալիսինտէն իթիֆալէրի թէշէքքիտէն պաշգա, այրրճա Ռում եպիսկոպոսունտան տախի թէշէքքի իթմէքտէ իմիշլէր, չինքի մէրգում, էհալիյի Ույհուտիլէրէ գարշը պիր գաչ կիւն էվվէլ, պագը ճիհէթլէրլէ թահրիք իյլէմիշ իմիշ:

Խրիսթիյանլըզընդ գատիմ՞ լէքէլէրի...:

Ռուսիալըլար Ճէրքէզիսթանը քեամիլէն զապթ իթմիշ օլտուգլարընտան, վէ պիշարէլէր, քեաֆֆէյթէն մէմալիքի մահրուսէյէ հիճրէթ իտէճէքլէրինտէն, գապուլլէրինէ իչ իսկէլլէ կէօսթէրիլտիքտէն պաշգա, պիր գաչ կիւնտէն տախի մէրգումանը ալմագ իւզրէօն իքի գընթա վաբօր կէօնտէրիլէճէկի, վէ Ճէրքէսլէր պարի հայվանլարընը օլսուն պէրապէր ալմագ իւզրէ, Ռուսիալըլարա բէճա իթմիշ օլտուգլարը, Դուբրիե տ'Օրիանտա օգունմագտա տըր:

Կէչէն հաֆթա, Եունան թէպասընտան պիր ավօգաթընը, պիր իսլամ գօնագընտա թէլէֆ իտիլիկին խապէր վէրմիշ իտիք, վէ իշեէ պու տէֆա թաֆսիլաթընը պէյան իտէրիզ:

Մանիյէ խազինէսի վէզնէտարլարընտան կէտիք բաշ ճիվս ընտա մուգիմ Բրիֆ էֆէնտինին, պիրիսիյլէ պիր հուգուգ տավասը պուլունտուղու հալտէ, իտամ օլունան ավօգաթ, վէքեալէթ սիֆաթըյլա Բրիֆ էֆէնտիյէ թիճարէթտէ 35 պին ղուրուշա պիր իլամ իտէր. պատէհու Բրիֆ էֆէնտի, շու մէպլաղ իւզէրինէ կէօրիւլիւպ գօնուշմագ իւզրէ, մէրհում Վասիլաքիի խանէսինէ տավէթ իտէր, վէ օ տախի կիտէր. հալ պու քի Խըրվաթ թայիֆէսինտէն Մարգո իլէ Լիւգա. մէրգումու կէօզէթլէմքտէ օլտուղլարընտան, պիր թագրիպ պիր ախբրա սօգտուղլարը պիրլէ, պալթա իլէ գաֆասընը էզիպ թէլէֆ իթմիքտէն սօնրա, նալինի տախի պիր գույուլա, աթարլար. հէր նասըլ իսէ Իսլամ ջօճուղունուն պիրիսի շու ճինայէթի կէօրիւր, վէ Խըրվաթլար տախի կէօրտիկիւնիւ պիլմիքլէրինտէն, ջօճուղա քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէյէճէկին վատ, վէ պիր շէյ գապուլ իթմէյէճէկին պէյան իտէր իսէ տէ, գաբուտան տիշարը չըգար չըգմազ, ալէմ քէյֆիյէթի հալի ֆաշ իտէր. վէ թարաֆը հիւքիւմէթին մալիումու օլտուգտա, կէրէք խըրվաթլար, վէ կէրէք Բրիֆ էֆէնտի թուրթուլուպ հապսէ իլգա օլունուրլար:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Ույվրօպաճա պու հաֆթա եէնի հիչ պիր հավատիս վիրէմէյիզ, գօնֆէրանս նէ օլտու պիլէմէյիզ, վէ թէճէմմիւ իթմիշ օլսա տախի նէտէ նէթիճէ վէ գարար վիրէճէկի ասլա քէշֆ օլունամամագտա տըր. զիրա ճէնք պիր թարաֆտան իլէրու կիթմէքտէ, Ավթրիա վէ Իրուսիա վէ Ռուսիա հէր թարաֆտա տէսբօթլուղու իճրա իթմէքտէ Ույվրօպաճա պիւյիւք պիր գարըշըգլըգ տէրքեար օլաուղու թագտիրտէ, Տանիմարգա մէսէլէսի իսէ, շու չօրասպը իրիսին ուճու կիպի պուլունմագտա տըր: Իթալիա մէսէլէսի տախի, եավաշ եավաշ ույանմայա եիւզ թութմագտա, վէ Կարիպալտինին շու սէյեահաթը, մութլագա քէնտի էմէլի էղէպինի իլէրիւ կէօթիւրէք, Ռումայլ Իթալիա հիւքիւմէթինէ իլավէ իթմէք նիյէթինտէն իպարէթ տիր տէնիլմէքտէ տիր Ավթրիա թարաֆընտան Ղալիչիտա վէ Մաճարիսթանտա թէզալիումաթ արթմագտա, տիմէք տիր քի. հէմ հալ պուլունան Ույհուտիլէր իլէ Մաճարլարը տախի զայրէթլէրի, կէօրսիւքլէրի զուլում աէրէճէսինտէն զիյատէ թէշվիգ օլունմագտա, վէ աթէշի զարազ ու իտտաալարը աէվվէնաիքճէ հէր թարաֆա եայըլարագ, ֆէսատ թօխումու էքմէյէ չալըշմագտաբըլար քի, պիր ումումի գարըշըգլըգմէյտանէ չըգսընտա, քէնտիլէր տախի խթէտիքլէրի քիւլլահը գաբապիլսինլէր:

Կսրիպալտի նամզաճ օլուպ, արգասընտա գըրմըզը կէօմէյի, վէ էթրաֆը գըրմըզը շէրիթչի էսմէր մանթօսու պուլունտուղու հալտէ, Սութամբթընա չըգմըշ, վէ պիյիւք ինհիթրամաթլա գապուլ օլունմուշ տուր:

Պիր Խրանեա զազէթասընդն եազտըրընա նազարէն, Մաճցինի թարաֆտարլարը, Իթալիայը թէրք, վէ Ռիպրալթարա թէճէմմիւ պիրլէ, Խրանեա վէ Խօրթուգալտա ֆէսատ չըգարմայա չալըշաճագլար իմիշ:

Ամերիգատա գավզանընդ թէսքին օլմասընա տայիր հիչ պիր ալեամէթ կէօրիւլմէքտէ տիր: Ռիւմհուրուն ըէյիսինին միւատէթի օլան 4 սէնէ պիթմիշ օլմաղին, եէնիտէն զուրա չէքիլտիկինտէ, նինէ Ա. Լինկօլնուն գազանապիլէճէկի ինհիմալտէն կէօրիւնմէքտէ տիր:

Ամերիգա ճիւմհուրու Մէքսիգա իմբէրաթօրլուղունու ասլա թանըմայաճաղընը պէյան իթմիշ տիր:

Ամանիանընդ Տիէթ նամ մէճլիսի տախի Լօնտրա գօնֆէրանսընա պիր մուրախաս կէօնտէրիլմէսինէ գարար վէրմիշ տիր:

Ինկիլիզ հիւքիւմէթիթարաֆընտան փարիսէ կէչէրէք իմբէրաթօր հազրէթլէրիյլէ կէօրիւշէն լորա Գլաբէնտըն ճէնապլէրի Լօնտրայա տէօնմիւշիւր:

Ամտիլ Գատիր էֆէնտինին գըզը Սիտի Գատուր Փարիսէ կիտէրէք, Ռէզայիտէ պուլունան պաղը էմվալ ու էմլաքիտավասընա չըգրշ'ըշ, վէ շու միւնասէպէթլէ հուգուրի իմբէրաթօրիյէ գատար չըգմըշ օլտուղունտան. սէնէվի մէրգումէյ, Ֆըրանսա տեվլէթի թարաֆընտան 6 պին ֆրանգ վէրիլմէսինէ ֆէրման օլունմուշտուր:

Ռուսիա վէ Ավթրիա տեվլէթլէրինին, Ուլահ վէ Պուղտան հուտուտալարընա պիր օրատու չըգարարգլարը հավատիսաթտան օլաուգտան պաշգա, պու արալըգ, մէմլէքէթէյն ալէյհինտէ, Ավթրիա տեվլէթի սուրէթա տէյիլ իսէտէ, պաթնէն բէք ատվէթ իւզրէ պուլունմագտէ տիր, չինքի Մաճարլար վէ Լէհլիլէր սէրպէսթճէ օրայա սըզընապիլմէքտէ տիրլէր:

Ռուսիա տեվլէթի, Լէհլի զապիթլէրտէն, իսթիֆալարընը խթէմքտէ իմիշ:

Տանիմարգալըլարընդ իչի եավաշ եավաշ ֆէնալաշմայա պաշլամըշ տըր, չինքի բէք մէթին վէ ֆէթհ օլունմագ մէրթէպէտէ միսթահքէմ պուլունան Տիւբէլ գալեասընը Ռուսիալըլար եա պիւթիւն պիւթիւն, վէ եախօտ պիր մըգտար եէրիի զապթ իթմիշլէր տիր. վէ 2 պին գատար տախի եէսիր ալմըշլար տըր:

Ինկիլթէրրա պանգասընդն սգօնթօսու եիւզտէ եէտիյէ ֆըրլամըշ տըր, վէ պու տախի իսպաթ իտէր քի, Տանիմարգա մէսէլէսի աղըրլաշմայա եիւզ թութմագտա տըր:

Ֆրէտէրիչիա էօնիւնտ, Տանիմարքա ասաքիրինէ գարըշմագ նիյէթի իէֆիյէսիտէ պուլունտուղլարը թէօհմէթիյլէ թութուլան իւչ եիւզ նէֆէր մանճալարընդ գուրշունա տիզիլէճէքլէրինի, հէր նէ գատար Ավթրիալըլար ինքեար իթմէյէ չըգրշըրշլար իսէտէ, Ույվրօպա զազէթալարընա, պիչարէլէրին թէլէֆ վէ իտամ օլունտուգտան սօնրա, պիր հէնտէք իչինէ տօլտուրուլտուգլարընա, կէօզլէրիյլէ կէօրէնլէր շէհատէթ իթմէքտէտիրլէր:

Պիր թագըմ մաքինա վէ թօք սաթընդ ալմագ, վէ Ույվրօպայը սէյր ու թէմաշա իթմէք իւզրէ, սէյյահաթա չըգմըշ օլան Ռաբօն տեվլէթի էլչիլէրի, Մըսրա վասլ օլմուշլար, վէ օրատա պիր գաչ կիւն գալտրգտան սօնրա Ֆրանսա տեվլէթի թարաֆընտան խասսէթէն կէօնտէրիլմիշ օլան պիր գըթա վաբօրա բաքիպէն, Ֆրանսայա տօղրու եօճու օլմուշլար տըր:

ՄԷՍՔԻԻՔԵԱԹ

Միւմթազէ	66—20
Օն սէնելիք	46—10
Գօնսօլիտէ	53—
,, Ռազիգէ	57—25
Սէհիմ թագսիթլի	86—20
,, Թագսիթսիզ	73—30

ԹԷԼԷԳՐԱՖ ԽՕՍԳԻՐԼԷՐԻ

Լօնտրա, Ապրիլ 18.

1858 Իսթիգրազը	68 30	69 10.
1862 Իսթիգրազը	70 30	71 10.
Գօնսօլիտ	52 20	52 30.

Փարիս Ապրիլ 19

1863 Իսթիգրազը	350
Ղանգ Օթթօման	760.
Գօնսօլիտ	52 25. 52 35

Լօնտրա, ապրիլ 19.

1858 Իսթիգրազը	69	69 20.
1862 Իսթիգրազը	71	71 20.
Գօնսօլիտ	52 20	52 30.

80 ԻՆՁԻ ՆԻ-ԴԵՐՕՐԱՆ ՊՈՒԸՆՅԻ ·

ԲԻՆՁՈՒՀ (ԿՐԵՎԻԹԱՍԻՈՆ)

(23) Պու գուվվէթ մարիֆէթիյլէ պիր չօգ ալեամէթլէր հուսուլէ կէլմէքտէ, վէ պիզիմ կիւնէշին էթրաֆընտա տօլաշմագտա օլան երլտրզլարրն, շայանը թէաճճիւպ վէ թէհայեիւր պուլունան նիրզամլարրնը մուճիպ օլմագտա տրր։ Այեարէլերին (կէզեճի երլտրզլար) քեաֆֆէսինի կիւնէշ քէնտույէ չէքմէքտէ, վէ քէնտուսի տախի, անլէրին քեաֆֆէսինտէն չէքիլմէքտէ տիր։ Վեաֆֆէյի սէյեարէլերին, պիր պիրլէրինի չէքմէլերի, ճիսմլէրինին ճիւզի—ֆէրտլերի իլէ միւթէնասիպ (ուզիղ համեմատութիւն), վէ ուզագլեգլարրն միւրէպպալարրյլա միւթէքեաֆիյէ միւթէնասիպ (խոտոր համեմատութիւն) պուլունմագտա տրր։ Այ էգարշլեգլը օլարագ հուսուլէ կէլմէքտէ օլան պիր թագրմ զինճիրլէմէ չէքմէ քլիքլէրտէն վէ չէքիլմէ քլիքլէրտէն տախի, մէզկուր ճիսմլէրին հարէքէթլերի զուհուրա կէլմէքտէտիրլեր։

Իլմի նիւճումտան (աստղաբաշխութիւն) պահս իթմէք նիյէթինտէ պուլունմատրզրմզտան, պահսը մէզկուրուն իլմի տայիր օլան թահսիլաթընա կիրիշմէքտէն սարֆը նազար իտէճէյիզ, չիւնքի նիյէթիմիզտէն պուլունմատրզը պէր թարաֆ օլտուզու թագտիրտէ տախի, իլմի նիւճումու անլաթտրրապիլմէք իչին, իլմի հիսապճա հէր քէսին, հիչ տէյիլ իսէ, ազճզգ վուգուֆիյյէթի պուլունմասը էհէմմիյեթտէն տիր։

Իլմի նիւճումտան պահս իտէն թէէլիֆաթը մախսուսէնին իսպաթ իթարիկինէ նազարէն, երլտրզլարրն հարէքէթլէրինէ, էն իլէրուտէ մուճիպ օլան, բիւճուհ նամ գուվվէթ տիր, վէ իշթէ պուրատատա պու գատարճզգ սէյլէմմիզ քեաֆի տիր։ Պիր վարբր գազանը աթէշճիսինին, չարխլարրն տէօնմէսինին սէպէպի, գազանտաքի պուզունուն եայրլմասը օլտուզուն աչզգ վէ սահիհ սուրէթտէ իսպաթ իտէ պիլտիկի միսիլու, պու խուսուս տախի զայէթլէ սահիհ վէ աչզգ սուրէթտէ իսպաթ օլունմուշտուր։

Իմտի, մատամ քի, շու իւզէրինտէ պուլունտուզումուզ տիւնեա տախի պիր երլտրզ տրր, տիմէք տիր քի, իլմի նիւճում պահսընն, թարիխի տիւնեամզզճա, եախսոտ քիւրէյի արզրմզճա, մէրքէզի մալիւմաթ օլաճաղը աշիքեար տրր։

Տիմէք տիր քի, իլմի նիւճումճա տէրքեար օլան պաշլըճա խուսուսլարրն պիր խիլասարրնը, պիր սուրէթի միսթաճէլէտտ թագտիմ ու պէյան իթմէքիյիզ։

Լաքին էօյլէ խիւլասա սուրէթինտէ սէօյլէյճէ քլէրիմիզին վէ խուսուսիյլէ քիթապրմզզն թէքմիլինին լայզգրլա անլաշըլմասը իչին, պազը իլմի հիսապճա մալիւմաթ վերմէքլիյտէ, լապիւտտ սուրէթտէ էհէմմիյյէթտէն կէօրմէքտէյիզ։

ԻԼՄԻ ԲԻՅԱԶԻ

(24 ա) Իլմի բիյազիտէն պիւթիւն պիւթիւն պիխապէր պուլունանլար, զիյատէսիյլէ պիր էֆքեարը պաթրլէյէ զահիպ օլարագ, իլմի մէզկուրու, ղայէթ գուրու վէ գուվվէյի ճաղիպէյի լազըմէտէն քեամիլէն մահրում պիր շէյ օլտուգտան պաշգա, իֆրաթ մէրթէպէ տախի կիւճ տիւր՝ տէյի ինանմագտա տրրլար։ Վէ պու զիւիւմ իսէ այնի խէթաատը։

Պիզճէ պիզ տէրիզ քի, պիր ատէմին իմլա էօյրէնէպիլմէսի իչին նէ գատար ագլ ու իսթիտատ լազըմ իսէ, իլմի բիյազիյի (իլմի բագամ, իլմի հէնտէսէ, վէ սայիրէ) էօյրէնմէք իչին տախի, անճագ օլ գատար ագլու իսթիտատ լազըմտրր։ Այ էր ատէմին էլ վերէճէք, գատար բիյանօ չալմայը էօյրէնմէք իչին, սարֆ իտէճէյի վագրթտան, տահա ազ վագրթ սարֆ էյլէմէյի կէօզիւնէ ալտրզը թագտիրտէ, իլմի բագամրն, իլմի հէնտէսէնին, վէ ալճէպրանրն էսասի օլան գրթալարրնը բէք ալեա էօյրէնէպիլէճէյի պի իշթիպահ տրր։ Հալպու քի, իլմ ահենիլէն շէյին, էն կիւճ օլան գրսմլարը իսէ, անճագ օլ էսասի տէտիկիմիզ մատտէլերտէն իպարէթ տիրլեր։ Շէօյլէքի քիշի պիր տէֆա օլ կիւճլիւքլեր տերէճէլերինի կէչտիքտէ, արթզգ չէշմանը պասիրլեթ ու ֆիրասեթինի, նեզտինէ աչզրմայա պաշլայան հէր նէվի վէ վասի վասի ուլում ու մալիւմաթ ուֆուգլարրնը պերրագճա վէ գօլայճա կէօրէպիլէճէկի շիւբհէտէն միսթէզնի տիր։ Այ էֆքերի ինսան իչին տախի, էն զիյատէ մահզուզիյյէթ պախշ իտիճի իլիմլեր, պաշլըճա իլմի բիյազիյէ տայիր օլան օլ հիքմէթէֆզա իլմ ու տերսլեր տիրլեր տէյեպիլիրիզ։

Իլմի հէնտէսէ թահսիլի խուսուսունտա գուհուրա կէլմէքտէ օլան պաշլըճա կիւճլիւքլեր շունլար տրրլար քի, եվվէլ էմիրտէ, պիյիւքլիւքլեր, շէքլեր, վէ անլէրին խասսէլերի, խէյալաթա մէնսուպ պիր թարզ իւզրէ, եանի հագրգաթի հալտէն, վէ մէնֆաաթը մաթլուպէտէն պիւթիւն պիւթիւն մահրում պիր իլմ տիր կիպի տէրս վերիլմէքտէ տիրլեր(1)։ Օլ վագրթտա թապիաթիյլէ, թահսիլինէ չալըշմագտա օլան ատամրն ֆիքրի եօրուլմագտա, վէ կէրէք շէքիլլերէ, կէրէք պիյիւքլիւքլերէ, վէ կէրէք սայիրլերէ, հիչ պիր մատտէ իլէ միւնասէպեթի օլմայան պիր թագրմ պօշ վէ խէյալի շէյլերտիրլեր կիպի, չէշմի պիւրուտէթ իլէ պագմայա մէճպուր օլմագտատրրլար։

Լաքին բէք պիյիւք պիր կիւճլիւք տահա պուլունմագտա տրր, եանի տիմէք իսթէրիզ քի, իլմի բիյազիտէն պահս իտէն ալինմէր վէ միւէլլիֆլեր, գուվվէյի ֆահիմէյէ (ֆիքիրատ թութմագ գուվվէթի) տայիր օլան շէյլերի թարիֆ ու թապիր իթմէք իչին, լիսանրն իգթիզասրնճա, իլմի հէնտէսէճէ մանեալար իլէ ազ չօգ միւնասէպեթլերի պուլունան, վէ էնվայի գարբշզգլըզա սէպէպիյյէթ վիրէն, մահսուսաթ ու էշքեալը մատտիյէլերին թարիֆ ու թապիրինէ իսթիմալ օլունմագտա օլան լուզեթլերի իսթիմալ իթմէք քտէ տիրլեր։ Հալպու քի, իլմի հէնտէսէճէ նիյէթտէն պուլունան մանեալար իլէ, պաշգա մանեալարրնը պէյնլերինտէ հիչ պիր միւնասէպեթ օլմայուպ, պիւթիւն պիւթիւն պաշգա շէյլեր օլտուգլարը պի իշթիպահ տրր։

Այ էսէլա ասրն (եիւզ), քիթապէթ իգթիզասընճա, պիր շէյին էյ-էյ-, եանի է-ռ ֆաթֆը տիմէք տիր։

Իմի հէնտէսէճէ, եանի կէսզ-իլէ կէօրիւլմէյիպ, անճագ ֆիքը իլէ թուֆթուլան պիր թէսավվուր իլէ, կէսզ իլէ կէօրիւլէն մատտի պիր շէյին պէյանը իչին միւսավիյէն իսթիմալ օլունմագտա օլան ասրն լուզեթիյլէ, պիր շէյին իսթթարաֆը եախսոտ եիւզիւ տէնիլտիկի թագտիրտէ։ Իլմի բիյազիտէն պահս իտէնիլերին ալէսսէվիյէ հէման քեաֆֆէսի, ֆէսֆէ իչինտէ պիր հուտուտ անլամագտատրրլար։ Հալպու քի, իլմի հէնտէսէճէտէ, պիր ատէմ, ասրն եօյլէ պէր էյ պէր էյ, էնի վէ պրր, պոյա վէ պրր, լուէն ֆէբէնէյէ եէ-էսէ-էյէ եէ-էսէ-էյէ պ-ռ, տէնիլտիկի հալտէ, թապիաթիյլէ շու թարիֆի տիյնէյէն ատէմին, ալթը օլմայան պիր շէյին իսթիս օլուր իմիշ կիպի զանն իտէճէկի, վէ հիչ պիր շէյ անլայամատրզընտան շաշբրլպ գալաճաղը պիշէքք տիր, չիւնքի, մէրգում օլ իլմի հէնտէսէ տերսինի ալմայա պաշլատրզը տագրգայա կէլինճէյէ տէկին սաթհլարրն մէսաֆէտէ պիր հուտուտ օլտուզուն իշիթմէյիպ, իլա մատտէնին հուտուտալարը օլտուգլարրնը պիլմէքտէ օլաճագ տրր։ տիմէքտիր քի, թէսավվուրճա միւրատ օլունան սաթհրն, մատտէճէ տերքեար օլան հուտուտ մանեասընտան այրլտ օլունմասը իչին, խայլեճէ ֆիքրու զիհն եօրուլմասը իգթիզա իթմէքտէ տիր։

Տահա պունա էմնալ, իլմի հէնտէսէճէ, բէք չօգ թապիրաթ վար տրր։ Պէօյէ թապիրէրին հագրգաթը հալտէ կիւճ օլտուգլարը կէօրիւլմէյիպ, իլա էվվէլ էմիրտէ մէշքիւք (շիւբհէլի) կէօրիւնտիւքլէրինտէն, չօգ տէֆա հէր քէս, տօղրու մանեալարրնը, անճագ պիր չօգ թէֆէքքիւր վէ միւլահաղատան սօնրա անլայապիլմէքտէ տիր։

Այ էշթէ պու սէպէպտէն նաշի, պիզ իլմի հէնտէսէտէն պահս իտէնիլերին շիմտիյէ գատար ատէթլերինտէն պուլունան թարիգլերի պիր թարաֆ իտէրէք, հերքեսէ, իսթէտիկիմիզի գօլայճա անլաթտրրմանրն թարիգլերինի արայաճաղրզ։

Պ-ռ-վէյյէ ֆ-ռ-հ-դ լուզեթինին զիքրինի կէչտի իտիք··։ Լվվէլա շու լուզեթին մանեասընը իյզահ իտէլիմ։ Այ էսէլա, շու պիր թրրաբէզա, շիմտի քէնտույէ մախսուս պիր շէքիլտէ պուլունմագտա տրր, հալ պու քի պիզ պունուն, պաշգա պիր շէքիլտէ եաբբլմասընը, եախսոտ եաբբլմզզ օլմասընը թէսավվուր իտէպիլիրիզ։ Վէ օլ վագրթտա, մէյտանտէ պուլունան թրրաբէզատան պիւթիւն պիւթիւն ֆարգը սուրէթտէ, ֆիքրիմիզճէ պաշգա պիր թրրաբէզայա մալիք օլմուշ օլուրուզ։ Վէ իշթէ, ֆիքրիմիզտէ թէշքիլ իթտիկիմիզ թրրաբէզա բէսիմ, պիր թէսավվուր։ Եախսոտ գ-ռ-վէյյէ ֆ-ռ-հ-դ տիր։ Այ էսէ իսթէտիկիմիզ թագտիրտէ, կիւյա մէյտանտէ տիր կիպի, օլ ֆիքրիմիզտէ թէսավվուր իթտիկիմիզ թրրաբէզայը, իսթէտիկիմիզ կիպի էօյչիւպ պիչէ վէ հիսապ իտէպիլիրիզ։

Պիր կէնճ գրզ, պիր պէզ իւզէրինէ պիր չիչէք իշլէմէյի գարար վերտիկի սուրէթտէ, էվվէլինտէն, իշլեյճէկի չիչէյի ֆիքրինին իչինտէ պիր իյիճէ թէսավվուր վէ թէշքիլ իտէր, վէ պատէհու իշլէմէյէ պաշլար։ Վէ իսթէտիկի թագտիրտէ՝ քէզալիք էվվէլինտէն, մէզկուր չիչէք իչին, նէ գատար թիրէ, վէ նէ գատար վագրթ սարֆ օլունաճաղընն տախի հիսապ իտէպիլիր։ Վէ իշթէ պունլարրն քեաֆֆէսի տախի, գուվվէյի ֆահիմէնին իճրալարրտրրլար։

Տիմէք տիր քի, իշթէ պիզտէ, իլմի հէնտէսէճէ զուհուրա կէլմէքտէ օլան մանեա վէ մալիւմաթլարը, այնի կէնճ գրզրն պէզ իւզէրինէ իշլեյճէյի չիչէյի թէսավվուր իթտիկի միսիլու, գուվվէյի ֆահիմէ ամելիյաթրընտան տրր տէյի ատտ իթմէլիյիզ։ Վէ իշթէ օլ վագրթ բէք ալեա անլայապիլիրիզ քի, իլմի հէնտէսէճէ օլան թէսավվուրլարրնը թրզգը կէնճ գրզրն քէնտի եաբաճաղը չիչէք հագգրնտա ֆիքրինճէ հուսուլէ կէլէն թէսավվուրու միսիլու, ֆիքրճէ էօլչմէք, պիչմէք, վէ հիսապ իթմէքտէն պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիրլեր։

(24 բ) Իլմի հէնտէսէտէն մագսէտ, վիւսաթը էօյչմէնին իլմինի պիլմէք տիր։ Այ էշու մագսէտին հուսուլի իչին, պաշլըճա, շէքիլլերին խասսէլերինէ վագրթ օլմագ էլլէմիյյէթտէն տիր։

Կէրէք շու աշաղըտաքի շէքիլլեր վէ եախսոտ բէսիմլեր, վէ կէրէք իլէրուտէ կէլէճէք օլան շէքիլլեր, եաղըլարագ իպրազ օլունուր էօյլէ չիզկիլեր տիրլեր քի, իլմի հէնտէսէնին ֆիքրճէ օլան թէսավվուրլարրնրն, կէօրինիւրտէ, էթրաֆլարրնը պիրեր չիզկի իչինէ ալարագ, անլաշըմալարրնը գօլայլաշտրրմագտատրրլար։

Պիր պիրի իւզէրինէ գօնուլտուգլարրնտա, հէր պիր նօգթալարրյլա պիր պիրինէ գարշըլըգլը կէլէն շէքիլլերէ, էշէեալը Դ-ՐԵ-Վէյէ իթլագ օլունուր։

Հալպլ. քի 1 ինճի բէսիմտէքի ABC (1) վէ DEF իւչ քէօշէլիլերի, էշքեալը միւթէսավիյէ տիրլեր։ Չիւնքի, ABC իւչ քէօշէլիսինին B վէ C նօգթալարը, (2) DEF իւչ քէօշէլիսինին E վէ F նօգթալարը իւզէրինէ վազ օլունտուգլարը հալտէ, իքիսինին էթրաֆընրն, սայիր նօգթալարրնրն քեաֆֆէսինէ տախի գարշըլըգլը կէլէրէք, պիր պիրլէրի իւզէրլէրինէ տիւշճէքլերի, վէ իքիսինին անճագ պիր իւչ քէօշէլի կիպի կէօրիւնէճէկի շիւբհէտէն խալի տիր։

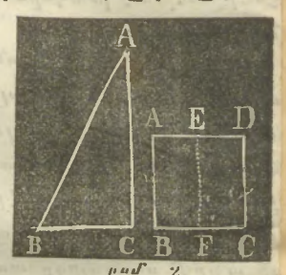

բամ 2

Հէքլէն պիր պիրինէ պէնզէմէյիպտէ, սաթհճա միւսավի օլան շէքիլլերէ, էշքեալը միւթէսավի իւլ գրյմէթ թէսմիյէ օլունուր։ Հալպլ. քի 2 ինճի բէսիմտէ քի ABC իւչ քէօշէլիսի, ABCD տէօրթ քէօշէլիսինէ, միւթէսավի իւլգրյմէթ, եանի, իւչ քէօշէլիսինին իչինտէ պուլունան մէյտան, տէօրթ քէօշէլինին իչինտէ պուլունան մէյտանա միւսավի պուլունմագտէ տիր։ Այ էպունու իսպաթ իթմէք իչին իսէ, իւչ քէօշէլինին թէմելի օլան BC թարաֆընրն, տէօրթ քէօշէլինին թէմելի օլան BC թարաֆընա միւսավի օլմասը, վէ իւչ քէօշէլինին եիւքսէք թարաֆը օլան AC թարաֆընրն, տէօրթ քէօշէլինին AB թարաֆընրն իքի գաթը պուլունմասը իպրազ օլունմագտա տրր։

Պիր պիրինէ քեամիլէն ագսի սուրէթտէ պուլունան բէսիմլերէ, էշքեալը միւթէնասիպէ թէսմիյէ օլունուր։ Հալպլ. քի 3 ինճի բէսիմտէքի EIGC բէսմի, վէ FKHD բէսմի միւթէնասիպ տիրլեր։ Բէսիմլերին պիր պիրլերինէ միւթէսավի օլմալարրյլա, միւթէնասիպ օլմալարը պէյնինտէ, բ!ք պիւյիւք պիր ֆարգ պուլունտուզու կէօրիւլմէքտէ տիր, զերա, 1 ինճի բէսիմտէ տերքեար օլան DEF իւչ քէօշէլիսինի, ABC իւչ քէօշէլիսինէ տօղրու, վէ եախսոտ ABC իւչ քէօշէլիսինի DEF իւչ քէօշէլիսինէ տօղրու սիւրտիւկիմիզ թագտիրտէ, պէ հէր նօգթալարրյլա գարշըլըգլը կէլէճ քլէրի աշիքեար տրր։ Հալ պու քի, EIGC շէքլինի, FKHD շէքլինէ տօղրու, վէ եախսոտ մուղայիրի օլարագ, սօնրաքինի էվվէլքինէ տօղրու սիւրմէք իսթէտիկիմիզ թագտիրտէ, պիր պիրլերինէ գարշըլըգլը կէլմէյէճէքլերի պի իշթիպահ տրր։ Վէ գարշըլըգլը կէլմէլերի իչին, պիրինի տիկերինին իւզերինէ, եանի եիւզ եիւզէ կէթիրերէք գաբաթմայա միւհթաճ օլուրուզ։

ԷՄՐԻ ԹԻՆԵՕՅԻՊԻՆ ԽԵՕՍԷՅԻՆ ՄԱԽՍՈՒՍԻՍԻ — Իբի

նօգթա պիր իւչիւնճիւ նօգթա իլէ թէնասիպ իւզրէ օլմուշ օլուր, էկերչի մէզկուր իւչիւնճիւ նօգթա, պիր տօղրու վէ տիկեր իքի նօգթալարա պիթիշէն պիր տօղրու չիզկիյի միւսավիէն իքիյէ թագսիմ իտէր իսէ։ Հալպլ. քի 10ունճու բէսիմտէքի A վէ B նօգթալարը, միւնասէպեթլերի օլան C նօգթասը իլէ էմրի թէնասիւպտէ տիրլեր, չիւնքի C նօգթասընտան, միւսավի սուրէթտէ ուզագտա տրրլար։

կիւճլիւք պուլունուպ, վէ պիզիմ իսէ անլատրպ եարտրմայա չալըշմագ իչին սարֆ իտէճէք վագթիմիզ օլմատրզընտան, հէյեթի ասլիյէսի իւզրէ գազըլմասընը միւնասիպ կէօրիւշիւզ տիւր վէ օգույան զաթլար իչին իսէ։ Չէքիլլերինէ պագարագ, արայրպ պուլմալարը զանընտա, զանն իտերիզ քի, չօգլուգ կիւճլիւք կէօրիւլմէյէճէք տիր։

(2) Իլմի հէնտէսէճէտէ, պիր հարֆ գանզի քէօշէնին եագընընտա իսէ, օլ քէօշէնին ուճունտաքի նօգթա իւզերինտէ տիր կիպի թէսավվուր օլունմալը տրր։ Վէ քէզալիք պիր քէօշէտէ օլմայրպտա պիր չեզկի ուճունտա վէ եախսոտ սայիր պիր եերինտէ պուլունտուզու թագտիրտէ տախի, էն եագընն պուլունան նօգթանընն իւզերինտէ տիր կիպի գէյան իսթլմէլի տիր։

Տէվ-ֆ

ԷՄԹԵՐՑՈՒ ՏԵԽԻԼԻՑԻ

Օսմանլը լիրասը 100 ղուրուշ հիսապը իլէ, իթիմատէ շայան սուրէթտէ Խսթանպոլ սաթըշլարը։

			ղրշ	փր
Ամֆոն բրիմա,	օգգասը	. . . . .	260	262 20
Մազը սիյահ,	,,	. . . . .	17	18
,, ,, ապլագ	,,	. . . . .	15 20	16
Եարաղը Ամանթօյու քիրլի	,,	. . . . .	7	7 20
,, ,, Երգանմէշ	,,	. . . . .	13 20	14
Ճէհրի բրիմա	,,	. . . . .	9	9 20
Քիթրէ բրիմ եարրագ	,,	. . . . .	17 20	18
Բամպուգ պիրինճի կէյվէ	պու մալէր տայիմա		24 10	24 20
,, Խարրութ	էնէր չրգար		22 20	23
,, Ճէմ Բուսկյա			21	22
Թիֆթիք Վան	,,	. . . . .	19	
,, Էնգարէ բրիմա	,,	. . . . .	32	33
Պալ մումու	,,	. . . . .	25	26
Սալէպ	,,	. . . . .	16	17
Մահլէպ	,,	. . . . .	8	8 20
Քէչի տերիսի Թանէ	,,	. . . . .	10 20	11
Պօյուն տերիսի բրիմա	պու մալէր շիմտի		6 20	6 30
,, ,, իքինճի	տիւշկիւն տիւր		5	5 20

ԷՄԹԵՐՑՈՒ ԷՇԽԱՏԱՎԱՐՁ

Գահվէ 1 ինճի	100	օգգասը	1130
,, 2 ինճի	,,	,, ...	1080
,, 3 իւինճիւ	,,	,, ...	1060
Թօզ շէքեր Ֆրանսըզ	44	օգգասը	248
Գալպ	,,	,, ...	750
Զէյթ պիր Օ	,,	,, ...	200
Զէյթ իքի Օ	,,	,, ...	190
Մօր պագամ	,,	,, ...	0
Զաճը գրպրզ	,,	,, ...	44
Շապ Ինկիլիզ	,,	,, ...	65
Կէօզ Թաշը	1	օգգասը	5 20
Զիվիտ	,,	,, ...	120
Գրրմզզ շարապխոր	,,	,, ...	65
,, քիրէճխոր	,,	,, ...	38
Պիպէր	,,	,, ...	6 10
Նրշատրը	,,	,, ...	6
Թէնէքէ խաչ մարգա,	չիֆթէ սանտրգ	. .	320
Բամ Ինկիլիզ	կալօն	. . . . .	11
,, Ամէրիգա	,,	. . . . .	10

ԻՍԹԱՆՊՈԼՍԷ
Յ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԹԱՊԽԱՆԷՍԻՆՑԷ

---

(1) Պուրատա իլմի հէնտէսէյէ տայիր պիր միւթալաա վար իտիյոէտէ, թէրճէմէսինտէն „սարֆը նազար իթմէշիզ տիր։

(1) Բէսիմլերտէ պուլունան հարֆլարը էրմէնիճէ գազտրմագտա, գազան ատէմին միլէլի սայիրէտէն պուլունմասը հասէպիյլէ, խայլեճէ